

III

(Vorbereidende handelingen)

EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

536e ZITTING VAN HET EESC, 11.7.2018-12.7.2018

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009 wat bepaalde kosten van grensoverschrijdende betalingen in de Unie en valutawisselkosten betreft

(COM(2018) 163 final — 2018/0076 (COD))

(2018/C 367/05)

Rapporteur: **Daniel MAREELS**

Raadpleging	Europees Parlement, 19.4.2018 Europese Raad, 3.5.2018
Rechtsgrondslag	Artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Bevoegde afdeling	Interne Markt, Productie en Consumptie
Goedkeuring door de afdeling	7.6.2018
Goedkeuring door de voltallige vergadering	11.7.2018
Zitting nr.	536
Stemuitslag	116/0/0
(voor/tegen/onthoudingen)	

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. Het Comité verwelkomt het voorliggende voorstel waardoor de kosten van grensoverschrijdende betalingen in euro in de lidstaten buiten de eurozone zullen verminderen en die eveneens meer transparantie inzake valutawisselkosten tot stand brengen. Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) dringt aan op de spoedige realisatie van dit voorstel.

1.2. Het directe effect van dit voorstel zal in eerste instantie voelbaar zijn in de lidstaten buiten de eurozone. De daar toegepaste hoge kosten voor grensoverschrijdende betalingen in euro binnen de EU zullen verdwijnen aangezien zij moeten worden gelijkgetrokken met de lagere vergoedingen voor binnenlandse transacties in de nationale munt. Het Comité is verheugd met deze lagere kosten die vooral consumenten en ondernemingen, vooral kmo's, ten goede zullen komen.

1.3. Op zijn beurt zal deze verlaging van kosten ongetwijfeld leiden tot een toename van het grensoverschrijdende vrije verkeer en de dito vrije handel in de gehele EU, en aldus voordelen opleveren voor alle lidstaten van de Unie. Voor het Comité zijn deze verdieping van de eengemaakte markt en de positieve economische gevolgen die aldus tot stand worden gebracht belangrijk.

1.4. Het Comité is ermee ingenomen dat daarmee ook het initieel opzet van SEPA wordt bereikt om alle betalingen in euro in de EU als binnenlandse betalingen te beschouwen. Tegelijk wordt ook de eengemaakte markt voor financiële retaildiensten verwezenlijkt, door een einde te stellen aan de bestaande tweedeling in deze markt met een opsplitsing tussen gebruikers van binnen en van buiten de eurozone. De lagere kosten die gebruikers binnen de eurozone betalen komen hiermee ook in het bereik van de gebruikers van buiten de eurozone.

1.5. In het kader van zijn herhaalde pleidooien ten voordele van de biodiversiteit van het bankenlandschap als garantie voor de stabiliteit en doeltreffendheid van het systeem, en om rekening te houden met de verschillende toekomstgerichte ontwikkelingen en uitdagingen waar ze voor staan, vraagt het Comité meer aandacht voor het kostenaspect waarmee de betrokken banken als gevolg van dit voorstel te maken krijgen.

1.6. Aan de marktpelers zal worden opgelegd dat de volledige kosten voor een valutawissel in het buitenland openbaar worden gemaakt en aan de betrokkenen bekend zijn vooraleer zij hun verrichtingen doen. Voor het Comité zijn deze nieuwe, bijkomende transparantieplichtingen op hun plaats omdat zij het de consumenten mogelijk moeten maken de juiste keuze te maken bij deze verrichtingen, tegen een correcte prijs. Maar ook hier is het zaak rekening te houden met het technisch zeer ingewikkelde karakter van deze aangelegenheid en met de ermee verband houdende kosten in hoofde van de aanbieders.

1.7. Tot slot wil het Comité ook aangeven dat, ofschoon dit een heel technische aangelegenheid betreft, hier ongetwijfeld een uitgelezen opportuniteit bestaat tot goede en duidelijke communicatie met alle burgers in de Unie. De hier doorgevoerde wijzigingen kunnen worden aangegrepen om uit te leggen hoe de EU positieve veranderingen teweegbrengt voor elkeen en oplossingen brengt voor problemen van elke dag.

2. Achtergrond

2.1. Al sedert het begin van de jaren 2000 wordt werk gemaakt van de harmonisatie van de manier waarop cashloze betalingen gebeuren in Europa. Daartoe werd al van bij de invoering van de euro gewerkt aan een Europese eenheidsmarkt voor betalingen, de Single Euro Payments Area (afgekort SEPA) ⁽¹⁾. In dat kader werd een geleidelijke overstap van nationale naar Europese betaalsystemen doorgevoerd. Dat proces werd in 2014 afgerond.

2.2. Op grond daarvan kunnen overheden, handelaars en ondernemingen hun betalingen overal in de eurozone en de Europese Unie ⁽²⁾ gemakkelijk uitvoeren dankzij het gebruik van identieke betaalmiddelen: kaarten, overschrijvingen en domiciliëringen. In welk land men ook woont, er wordt geen onderscheid meer gemaakt: alle betalingen zijn „interne betalingen” binnen Europa.

2.3. Daarnaast zijn ook meerdere andere initiatieven gelanceerd niet alleen om de kosten voor betalingen transparanter te maken maar ook om ze te verminderen. Op grond hiervan zijn thans onder meer de vergoedingen voor grensoverschrijdende betalingen in euro binnen de Unie gelijkgetrokken met die voor binnenlandse betalingen in euro. Dat gebeurde met de Verordening (EG) nr. 2560/2001, later vervangen door de Verordening (EG) nr. 924/2009.

2.4. De facto had deze ontwikkeling enkel effect in de lidstaten van de eurozone ⁽³⁾. En in Zweden, dat gebruik maakte van een voorziene optie ⁽⁴⁾ die de andere lidstaten hadden om deze regeling uit te breiden tot de nationale valuta.

2.5. In het kader van het „Actieplan inzake financiële diensten voor de consument: Betere producten, meer keuze” van maart 2017 had de Commissie zich geëngageerd om maatregelen voor te stellen om de kosten voor grensoverschrijdende transacties in alle lidstaten te verlagen en om de praktijken op het gebied van dynamische valutaomrekening te beoordelen ⁽⁵⁾.

2.6. Het thans voorliggende voorstel ⁽⁶⁾ tot wijziging van voormelde Verordening (EG) nr. 924/2009 wil het voordeel van vorengenoemde regeling voor transacties in euro binnen de EU uitbreiden ten voordele van personen en ondernemingen in lidstaten buiten de eurozone. En daarmee kunnen de kosten voor grensoverschrijdende betalingen binnen de EU worden verlaagd door ze gelijk te trekken met vergoedingen voor binnenlandse transacties in de nationale munt van een lidstaat.

2.7. Tegelijk ⁽⁷⁾ worden bijkomende transparantieplichtingen opgelegd voor praktijken bij valutawissel. Daardoor zullen de kosten van een grensoverschrijdende transactie in de toekomst openbaar zijn.

⁽¹⁾ Over SEPA, zie de website van de European Payments Council; zie <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/>

⁽²⁾ Het geografische toepassingsgebied van de SEPA schema's strekt zich actueel uit over 34 landen en gebieden: de 28 EU-lidstaten plus IJsland, Noorwegen, Liechtenstein, Zwitserland, Monaco en San Marino. Zie de website onder voetnoot 1.

⁽³⁾ En bijgevolg, voor de betalingen in euro.

⁽⁴⁾ Optie voorzien ten voordele van alle lidstaten in Verordening (EG) nr. 2560/2001 en haar opvolger Verordening (EG) nr. 924/2009 betreffende grensoverschrijdende betalingen.

⁽⁵⁾ Zie COM(2017) 139 final; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=CELEX:52017DC0139>. Zie inzonderheid de voorgestelde acties 1 en 2.

⁽⁶⁾ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009 wat bepaalde kosten van grensoverschrijdende betalingen in de Unie en valutawisselkosten betreft. Zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1524213305690&uri=CELEX:52018PC0163>

⁽⁷⁾ In hetzelfde voorstel van verordening.

2.8. Het Comité is er verheugd over dat ook een aantal bijkomende transparantieplichtingen bij een valutawissel worden opgelegd aan de marktspelers. De volledige kosten voor een grensoverschrijdende transactie zullen daardoor aan de betrokkenen bekend zijn vooraleer zij hun verrichtingen doen.

3. Commentaren en opmerkingen

3.1. Het Comité verwelkomt de voorstellen waarmee de voordelen verbonden aan SEPA worden uitgebreid tot de burgers en ondernemingen uit de lidstaten buiten de eurozone. Daardoor zal de kost voor grensoverschrijdende betalingen van euro binnen de EU in de regel verminderen, inzonderheid in laatstgenoemde lidstaten. Tegelijk en aanvullend worden de transparantieplichtingen mbt valutawisselkosten vermeerderd.

3.2. Deze voorstellen dragen aldus bij tot de realisatie van een eengemaakte markt voor financiële retaildiensten, door een einde te stellen aan de bestaande tweedeling in de markt voor grensoverschrijdende betalingen in euro binnen de EU. Gebruikers binnen de eurozone kunnen voor deze soort betalingen ten volle de voordelen genieten van SEPA, terwijl dat thans niet het geval is voor gebruikers in lidstaten die de euro niet als munt hebben.

3.3. De meeste gebruikers binnen de eurozone kunnen de hier bedoelde betalingen tegen een lage of zelfs verwaarloosbare kostprijs doen terwijl dat niet het geval is voor gebruikers buiten de eurozone. Zij betalen hiervoor in de regel hoge kosten. Het is goed, en heel belangrijk, dat aan die situatie een einde wordt gemaakt. Aanbieders van betalingsdiensten in deze lidstaten zullen hun vergoedingen voor grensoverschrijdende transacties in euro moeten gelijkstellen met de — doorgaans lagere — vergoedingen voor binnenlandse transacties in de nationale munt.

3.4. Deze kostenverlaging moet tot gunstige gevolgen leiden voor het grensoverschrijdende vrije verkeer en dito vrije handel in de EU, en dat in alle lidstaten. Aldus zullen consumenten van buiten de eurozone gemakkelijker toegang krijgen tot markten in de eurozone, die daar hun voordeel kunnen mee doen. Dezelfde gemakkelijkere toegang geldt ook voor ondernemingen, inzonderheid kmo's, die daardoor hun positie in de markten zullen kunnen verbeteren en meer competitief zijn, wat dan op zijn beurt voordelen voor hen oplevert.

3.5. Het EESC onderschrijft de keuze om de voorgestelde regeling toe te spitsen op verrichtingen in euro. Inderdaad, in zijn advies over het „Actieplan inzake financiële diensten voor de consument” stelde het Comité dat „het goed is dat de Commissie momenteel zuinig is met regelgeving ⁽⁸⁾”. Tegelijk is het voor de betrokken lidstaten een grote vooruitgang, die zelf sedert geruime tijd de mogelijkheid hadden deze stap te zetten, maar dat niet deden ⁽⁹⁾.

3.6. Onverminderd een aantal andere redenen ⁽¹⁰⁾ houdt deze keuze ook het midden tussen de meer uitgesproken vragen van zowel aanbieders van betalingsdiensten ⁽¹¹⁾ en de gebruikers van die diensten ⁽¹²⁾. Verder sluit de voorgestelde oplossing ook beter aan bij het idee van een oplossing „op maat”. Ze laat immers toe rekening te houden met de specifieke kenmerken van en de toestand in de betrokken lidstaten, onder meer op het niveau van de betalingssystemen en de aanbieders van betalingsdiensten.

3.7. Teneinde consumenten de mogelijkheid te geven de juiste keuze te maken bij een valutawissel in het buitenland, wat thans moeilijk lijkt omdat ze niet altijd tijdig over de goede informatie beschikken, worden ook een aantal bijkomende transparantieplichtingen opgelegd aan de marktspelers. Daardoor zullen de volledige kosten voor een grensoverschrijdende transactie openbaar worden gemaakt en aan de betrokkenen bekend zijn vooraleer zij hun verrichtingen doen.

3.8. Voor het Comité is deze transparantieplichting ten voordele van gebruikers en consumenten zeer belangrijk, net als de veiligheid van de transacties. Datzelfde belang is ook aanwezig wanneer het gaat om het vaststellen van een bovengrens voor de kosten van dergelijke diensten, in afwachting van de totstandkoming van de concrete definitieve uitvoeringsmaatregelen ⁽¹³⁾. Voor de aanbieders van betaaldiensten is dit een heel complexe en moeilijke kwestie, en daarom is ook enige aandacht voor het ermee gepaard gaande kostenaspect op zijn plaats.

⁽⁸⁾ Zie PB C 434, 15.12.2017, blz. 51, punt 1.1.

⁽⁹⁾ Cf de optie als vermeld in punt 2.4.

⁽¹⁰⁾ Een aantal daarvan zijn samengevat in de „FAQ: Cross border payments” gepubliceerd samen met de het perscommuniqué over de huidige voorstellen. Zie http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2424_en.htm

⁽¹¹⁾ Die eerder de status quo bepleitten.

⁽¹²⁾ Die eerder voorstander waren om nog meer verrichtingen te regelen.

⁽¹³⁾ Omwille van de snel evoluerende omgeving en de technische aard van deze kwestie, is een termijn van maximum 36 maanden na de inwerkingtreding van de verordening voorzien.

3.9. De kosten en minderinkomsten in hoofde van aanbieders van betaaldiensten als gevolg deze voorstellen zijn niet gering ⁽¹⁴⁾. Zelfs al is de huidige situatie misschien niet helemaal bevredigend en kunnen de verliezen op termijn enigszins getemperd worden, dan nog lijkt er voldoende aandacht voor dit kostenaspect te moeten zijn.

3.10. Die aandacht voor het kostenaspect is noodzakelijk, zoals het Comité overigens recent nog opmerkte ⁽¹⁵⁾, in kader van zijn pleidooi ten voordele van de biodiversiteit van het bankenlandschap, als garantie voor de stabiliteit en doeltreffendheid van het systeem ⁽¹⁶⁾. Overigens mag niet uit het oog worden verloren dat banken op dit ogenblik het hoofd moeten bieden aan talrijke belangrijke uitdagingen, onder meer in het regelgevend en toezichtskader, een aantal toekomstgerichte ontwikkelingen ⁽¹⁷⁾, de langdurige lage rentestand en een aantal andere situaties ⁽¹⁸⁾.

3.11. Tot slot wil het Comité ook aangeven dat, ofschoon dit een heel technische aangelegenheid betreft, hier ongetwijfeld een uitgelezen opportuniteit bestaat tot goede en duidelijke communicatie met alle burgers in de Unie. Inderdaad zouden de hier doorgevoerde wijzigingen kunnen worden aangegrepen om uit te leggen hoe de EU positieve veranderingen teweegbrengt in het leven van ondernemers, burgers en consumenten en oplossingen brengt voor problemen van elke dag zoals bijvoorbeeld wanneer mensen op reis zijn.

Brussel, 11 juli 2018.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Luca JAHIER

⁽¹⁴⁾ In de toelichting van het voorstel wordt een bedrag vermeld van 900 miljoen EUR per jaar, mbt de grensoverschrijdende transacties in euro.

⁽¹⁵⁾ Zie PB C 434, 15.12.2017, blz. 51; advies INT/822, punt 3.6.

⁽¹⁶⁾ Zie PB C 251 van 31.7.2015, blz. 7, punt 1.1. en PB C 451 van 16.12.2014, blz. 45, punt 1.11.

⁽¹⁷⁾ Bijvoorbeeld inzake FinTech en blockchain evenals de financiering van duurzame economie. Mbt het Actieplan van de Commissie inzake de financiering van duurzame groei, zie https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en (COM(2018) 97 final).

⁽¹⁸⁾ Onder andere de EU-aanpak van de niet-presterende leningen (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/managing-risks-banks-and-financial-institutions/non-performing-loans-npls_en).